

Аналітична обробка інформації у діяльності поліції Харкова

Світличний В.А.

кандидат технічних наук,
викладач кафедри кібербезпеки
Харківського національного університету внутрішніх справ

Фахівцями Управління інформаційного забезпечення Харківського обласного головного управління національної поліції України (ГУНП) спільно з місцевими ІТ – компаніями розроблений інноваційний комплекс аналітичної обробки інформації різноманітних банків даних з відображенням на детальній інтерактивній карті як самих об'єктів так і результатів їх аналізу. Комплекс має робочу назву «RICAS» (Real – time Intelligence Crime Analytics System) і на сьогоднішній день знаходиться на етапі тестового впровадження.

Унікальний інтелектуальний комплекс RICAS об'єднав в єдиному просторі відображення основні і найбільш передові методи і методики кримінального аналізу і аналітичного пошуку в реальному часі, що дозволяє значно підвищити ефективність і результативність розкриття злочинів за гарячими слідами і нерозкритих раніше злочинів

Застосування RICAS дає можливість:

- збереження відеоданих на серверах, їх перегляд та аналіз у разі необхідності;
- безпосереднього доступу до кожної відеокамери на детальній інтерактивній карті області;
- відображення на цій карті об'єктів та осіб, які можуть впливати на розвиток ситуації.

Аналітична робота в системі виконується вавтоматизованому режимі: на першому етапі по запиту, що поступивши в систему, за допомогою розроблених алгоритмів автоматичний здійснюється пошук, результати якого відображаються в текстовій формі і на географічній карті, на іншому етапі оператором в ручному режимі здійснюється візуальний аналіз отриманих даних і приймається остаточне рішення або системі задаються додаткові аналітичні запити, наприклад вивчення поведінкового профілю, темпоральний та семантичний аналіз, тощо.

Як відомо, найбільш постійним і точним з точки зору психології злочинця являється його поведінковий профіль. Він відображає багато параметрів діяльності злочинця — звичний спосіб скоєння злочину, місця здійснення і інші дрібні залежності, які в сукупності відповідають одному профілю. Наявність тих або інших поведінкових ознак, з певною долею вірогідності може свідчити про те, що цей суб'єкт може бути причетний до події. З цього принципу формується так званий груповий поведінковий аналіз. Безумовно, поведінковий профіль злочинця ніяк не може існувати без впливу на інших суб'єктів. Тому, в кримінальній практиці часто помітні збіги за тими або іншими поведінковими параметрами у різних суб'єктів, що коли-небудь брали участь в єдиних подіях. Аналіз групового поведінкового профілю дозволяє визначати подільників, спілників, без явних зв'язків між собою. Відображення хронології подій, що сталися, і тимчасове розмежування дозволяє оперативно виявляти приховані просторово-часові закономірності між різними подіями. Інтелектуальний семантичний аналіз комплексу RICAS, включає потужне ядро по роботі з семантикою. Аналіз неструктурованих даних відбувається в режимі реального часу. Семантичне ядро системи дозволяє будувати складні пошукові запити, що включають всілякі динамічні і статичні компоненти, — обмеження за часом, методу скоєння злочину, дислокації і так далі. Усі функції виконуються миттєво і дозволяють максимально швидко візуалізувати інформацію і виконувати аналітичну роботу.

В процесі тестування комплексу підтверджується його гнучкість та спроможність інтегрування будь-яких даних, з можливістю часового та просторового аналізу їх зв'язків між собою. Розроблений комплекс не обмежується Харковом та областю, а з легкістю масштабується до рівня країни і навіть більше.

У основі комплексу знаходяться основні і найбільш передові методи і методики кримінального аналізу і аналітичного пошуку в реальному часі, що дозволяє значно підвищити ефективність і результативність розкриття злочинів за гарячими слідами і нерозкритих раніше злочинів.

Однією із складових частин комплексу RICAS є зовнішній Інтернет – сервіс взаємодії правоохоронних органів з громадськістю – проект Police.kh.ua, який на даний час користується популярністю в мережі Інтернет.

Проведені тестові випробування впродовж 3-х місяців підтверджують можливість комплексу щодо реагування на кримінальні та інші події. В результаті роботи команди з 3 аналітиків протягом цього часу було надано 152 аналітичних довідки з відомостями про осіб, можливо причетних до вчинення злочинів, більшу половину з яких підтверджено в ході перевірочних та оперативних заходів, зазначених осіб викрито у вчиненні злочинів.

На теперішній годину комплекс тестується на обчислювальних потужностях ГУНП в Харківській області. Для його розгортання в робочий режим необхідне створення сучасного дата-центру на базі ГУНП в Харківській області, створення ситуаційно - аналітичного центру та організація підготовки відповідних фахівців для роботи в ньому.

Комплекс RICAS працює в реальному часі і дозволяє розкривати злочини на основі аналізу баз даних, накопичених поліцією/міліцією за останні 20 років. Системі доступні дані про більш ніж 5 мільйонів подій, що сталися на Харківщині, починаючи з 1995 року. За 4,5 місяця, які в Харкові тестували систему, вона допомогла розкрити близько 300 злочинів

Для опрацювання зазначених пропозицій доцільним вбачається створення рішенням обласної ради спільної робочої групи, до якої увійшли б представники ГУНП в Харківській області, зокрема Управління інформаційного забезпечення, а також представники зацікавлених департаментів і служб Харківської обласної державної адміністрації та Харківської обласної ради.

Підготовка персоналу для боротьби з кіберзлочинністю на вузівському рівні

Пасько О.М.

кандидат юридичних наук, доцент
доцент кафедри психології та педагогіки
факультету № 3 ОДУВС

На сучасному етапі державотворення змінюються способи вчинення злочину, особливо це обумовлюється високим рівнем впровадження сучасних інформаційних технологій, використовуючи які правопорушники здійснюють протиправні діяння. Тому поліцейські, а саме персонал для боротьби з кіберзлочинністю повинні бути готовими не лише розслідувати дані злочини, але й вміти попереджати.

Важливим аспектом професіогенезу працівника поліції є отримання освіти у ВНЗ МВС України. Вузівська підготовка складається із трьох етапів: вступ до ВНЗ МВС України, навчання у ВНЗ МВС України та закінчення навчання.

Відбір кандидатів на навчання здійснюється підрозділами кадрового забезпечення органів і підрозділів внутрішніх справ та внутрішніх військ спільно з постійно діючими комісіями з питань профорієнтації кандидатів та відбірковими комісіями ВНЗ МВС відповідно до вимог Закону України «Про національну поліцію» [1], Наказу МВС України від 15.04.2016 № 315 «Про затвердження Порядку добору, направлення та зарахування кандидатів на навчання до вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку кадрів для Міністерства внутрішніх справ, поліцейських та військовослужбовців Національної гвардії України» [2] та ін.

Конкурсний відбір кандидатів на навчання до ВНЗ МВС здійснюється за результатами зовнішнього незалежного тестування, підтвердженого сертифікатами Українського центру оцінювання якості освіти, а також психологічного обстеження, оцінки рівня фізичної підготовки вступників до ВНЗ та співбесіди щодо готовності до проходження служби в органах внутрішніх справ.

Згідно Наказу МВС України від 15.04.2016 № 315 «Про затвердження Порядку добору, направлення та зарахування кандидатів на навчання до вищих навчальних закладів із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку кадрів для Міністерства внутрішніх справ, поліцейських та військовослужбовців Національної гвардії України» [2] ВНЗ МВС розробляють правила прийому на навчання на підставі Умов прийому до вищих навчальних закладів України і погоджують їх з Департаментом кадрового забезпечення МВС і МОН України. Терміни проведення конкурсу сертифікатів зовнішнього незалежного оцінювання, перелік та форми проведення вступних екзаменів до ВНЗ МВС установлюються МВС за погодженням з МОН України.

Навчання у ВНЗ

1. Навчальна підготовка. Базис навчання у ВНЗ безумовно зосереджений на самому процесі навчання, який складається із наступних напрямків форм організації навчального процесу: навчальний (лекційні заняття, семінарські, практичні заняття та ділові ігри), виховний, практичний та самостійна підготовка.